

**Coimisiún na Scrúduithe Stáit
State Examinations Commission**

LEAVING CERTIFICATE EXAMINATION, 2014

ROMANIAN

HIGHER LEVEL

**Wednesday, 18 June
09:30 - 12:30**

Citiți cu atenție textul dat și răspundeți la întrebări. Completați toate cele trei părți, bazându-vă pe text. Toate răspunsurile trebuie scrise în limba română.

Maximum 100 puncte

Ca mereu prima oară

1. La televizor sînt prezentați nenumărați turiști străini care sînt îndrăgostiți de România. Unele dintre cele mai frumoase reportaje despre locurile minunate ale Ardealului sau ale Moldovei sînt realizate de televiziuni britanice, franceze sau germane. Pe toți îi auzi și îi vezi vorbind cu entuziasm, nostalgie, uimire, bucurie despre **locuri incredibile, aproape nepămîntene**, din toate colțurile țării. Aproape toți ne socotesc niște muritori norocoși și bogați, avînd la îndemîna Delta Dunării, munții și bisericile transilvănene, satele bucovinene, sculpturile lui Brîncuși etc.

2. Și de fiecare dată cînd îi văd și îi aud, mă gîndesc cu strîngere de inimă la momentul cînd nu vor mai fi așa de bucuroși că ne-au cunoscut pe noi, românii. Cînd vor fi dezamăgiți de întîlnirea cu autostrăzile, hoții de mașini și de buzunare, patronii de hoteluri sau de pensiuni, mai puțin onești, șoferii de taxiuri cu aparate „defecte“ și mulți alți compatrioți indezirabili. Cînd se vor grăbi să prindă avionul, speriați de haitele de cîini, oboșiți de hărțuiala cerșetorilor, iritați de nepăsarea edililor față de **patrimoniul cultural**.

3. Mi se întîmplă, deseori, să observ minunățiile peisajului bucureștean, atîtea cîte mai sînt, dar asta doar cînd mă aflu la înălțime: de la balconul etajului al treilea al blocului în care locuiesc, sau privind pe geamurile etajului opt, unde lucrez, ori de pe terasele suspendate ale vreunei cafenele. Văd splendori de arhitectură veche și mă minunez cum trec zilnic pe lîngă ele, pe jos, și nu le văd. Ca pieton, privirea mea nu reușește să se ridice deasupra gunoaielor împrăștiate pe trotuar, a străzilor găurite de vremea rea și de indolență, a ruinelor provocate de interese imobiliare aflate mai presus de lege.

4. Rareori avem ochi pentru splendorile lăsate de înaintași; foarte rar, „imaginația“ de a le **imita** și, încă și mai rar, nervii și încrîncenarea de a le păstra. Și mă gîndesc că oroarea în fața urîtului, revolta împotriva lui ar trebui să capete mai multă consistență în educația copiilor noștri .

5. Aș vrea ca generațiile tinere să își privească țara cu ochi de străin: să fie fermecați, ca mereu prima oară, cînd dau cu nasul de minunile românești, să nu treacă pe lîngă ele nepăsători sau nevolnici în fața degradării lor. M-aș bucura ca adolescenții noștri să-și găsească și ei entuziasmul britanic regal, în mijlocul satelor din Ardeal, uimirea turiștilor germani în fața orașelor medievale, nostalgia cu care oaspetele francez privește bisericile de lemn.

6. Pentru asta, însă, ar fi nevoie de ceva mai mult decît niște ore insipide de istorie, excursii dăscălitoare cu școala, machete oboșite cu munții patriei sau planșe prăfuite cu „România pitorească“. Ar fi nevoie de bucuria, entuziasmul, nostalgia, preocuparea adulților care-i înconjoară. Într-o țară în care dezamăgirea o simți de la vârste fragede, în care lipsa de speranță poate ataca cel mai puternic elan tineresc, în care indiferența față de viitorul țării poate surpa orice inițiativă onestă, adulții nu-și pot alege o misiune mai nobilă decît aceea de a le arăta urmașilor nenumărate motive pentru care merită să te lepezi de pesimism și să te apuci de treabă. Cred că o vacanță petrecută pe plaja Mării Negre poate fi relaxantă. Urmele ei, însă, în împlinirea copilului, urmele unor imagini stereotipe și ale unor gesturi mecanice, în fond, nu vor avea o valoare mai mare decît hîrtia fotografică pe care au fost imprimate. O excursie cu rucsacul

în spate prin Sibiu sau Sighișoara ar avea ceva mai multe șanse să-i ofere acestuia ocazia unor întâlniri miraculoase.

7. Cred că o oră de istorie în care sînt livrate informații corecte este benefică. Dar o oră de istorie în care informațiile, imaginile sînt însoțite de povești și legende poate naște curiozități, entuziasme, întrebări. Cred că o excursie cu școala la muzee sau expoziții este, în orice caz, necesară. Dar un dialog sau un atelier de creație artistică construite în jurul subiectelor văzute pot avea ca efect pasiuni, sîrguință, imbolduri. N-am nici o îndoială că astfel de subiecte, propuse tinerilor, ar putea avea ca efect dezbateri interesante, **părerii proaspete**, nezdrențuite de resentimente și vanități, momente mai profunde de reflecție, despre legătura care se formează între ei și țara lor.

8. Cred, deci, că pentru ca generațiile viitoare să fie fermecate de minunățiile țării, precum sînt străinii, ar trebui ca și noi, adulții, să începem să le vedem cu adevărat ca și cum le-am vedea pentru prima oară. Să nu ni se mai pară că ele rezistă de la sine. Că le-am primit gratis și că le putem abandona după bunul plac. Că ele vor exista, în ciuda **indiferenței** sau nepriceperii noastre.

După Maria IORDĂNESCU. *Apărut în „Dilema veche”, nr. 452, 26 noiembrie – 2 octombrie 2013*

ÎNTREBĂRI

PARTEA I

(30/100)

Răspundeți la întrebările următoare:

1. Explicați următoarele cuvinte și expresii scrise îngroșat în text, folosind sinonime sau perifraze și ținând cont de contextul în care apar:
  - a) *locuri incredibile, aproape nepămîntene*
  - b) *patrimoniu cultural*
  - c) *a imita*
  - d) *părerii proaspete*
  - e) *indiferența*

(5 puncte)
2. Prezentați cele două imagini – pozitivă și negativă – pe care țara noastră le lasă turiștilor străini, așa cum sunt ele redată de autoarea articolului.

(5 puncte)
3. Care sunt modalitățile prin care tinerii își pot cunoaște, în prezent, țara?

(5 puncte)
4. Autoarea articolului apreciază că „*Rareori avem ochi pentru splendorile lăsate de înaintași.*” (paragraful 4). De ce credeți că se întâmplă așa și care este urmarea acestui fapt asupra tinerilor, mai ales? Sunteți de acord cu soluțiile propuse de autoare în continuare?

(5 puncte)

5. Plecând de la acest text, expuneți motivele pentru care, în opinia voastră, noi, românii, ne-am putea considera „niște muritori norocoși și bogați“.

(5 puncte)

6. Care credeți că este atitudinea pe care ar trebui să o aibă un cetățean responsabil, pentru a putea crea și păstra „legătura care se formează“ între el și țara lui?

(5 puncte)

PARTEA a II-a

(30/100)

Plecând de la cuvintele autoarei: „Cred, deci, că pentru ca generațiile viitoare să fie fermecate de minunățiile țării, precum sînt străinii, ar trebui ca și noi, adulții, să începem să le vedem cu adevărat ca și cum le-am vedea pentru prima oară.“ (paragraful 8), explicați cum și-ar putea îndeplini adulții acest rol față de tineri. (aproximativ 100 de cuvinte)

PARTEA a III-a

(40/100)

Scrieți un eseu pornind de la una dintre cele două teme propuse mai jos (aproximativ 300 de cuvinte):

1. Bogăția unui popor se regăsește, în primul rând, în valorile sale imateriale.

SAU

2. „Chiar dacă străbatem lumea întreagă pentru a găsi frumosul, trebuie să îl avem în noi, căci, altfel, nu îl vom găsi niciodată.“ – *Ralph Waldo Emerson*